

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы
Югары Акташ авыл Советы
КАРАРЫ

19 январь 2022 ел

№ 36

Татарстан Республикасы Әлмәт
муниципаль районы Югары Акташ авыл
Советы депутаты статусы турында
нигезләмә хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында «2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 40 статьясы, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законының 29 статьясы, Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районның «Югары Акташ авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставының 24 статьясы нигезендә

Югары Акташ авыл Советы КАРАР БИРДЕ:

1. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Югары Акташ авыл Советы депутаты статусы турында нигезләмәне расларга (кушымта).
2. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Югары Акташ авыл Советының тубәндәге каарлары үз көчләрен югалткан дип танырга:
 - 2006 елның 26 апрелендәге 6 номерлы «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Югары Акташ авыл Советы депутаты статусы турындагы нигезләмә хакында»;
 - 2013 елның 13 июнендәге 71 номерлы «Югары Акташ авыл Советның 2006 елның 26 апрелендәге 6 номерлы «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Югары Акташ авыл Советы депутаты статусы турындагы нигезләмә хакында» гы каарына үзгәрешләр керту турында»;
 - 2013 елның 20 декабрендәге 88 номерлы «Югары Акташ авыл Советның 2006 елның 26 апрелендәге 6 номерлы «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Югары Акташ авыл Советы депутаты статусы турындагы нигезләмә хакында» гы каарына үзгәрешләр керту турында»;
 - 2018 елның 17 июлендәге 76 номерлы «Югары Акташ авыл Советның 2006 елның 26 апрелендәге 6 номерлы «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Югары Акташ авыл Советы депутаты статусы турындагы нигезләмә хакында» гы каарына үзгәрешләр керту турында»;
 - 2019 елның 6 маенданы 92 номерлы «Югары Акташ авыл Советның 2006 елның 26 апрелендәге 6 номерлы «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Югары Акташ авыл Советы депутаты статусы турындагы нигезләмә хакында» гы каарына үзгәрешләр керту турында»;
 - 2020 елның 3 мартандагы 110 номерлы «Югары Акташ авыл Советның 2006 елның 26 апрелендәге 6 номерлы «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Югары Акташ авыл Советы депутаты статусы турындагы нигезләмә хакында» гы каарына үзгәрешләр керту турында».
3. Әлеге каарны Югары Акташ авылы, Совет урамы, 15 йорт территориясендә урнашкан махсус стендларда игълан итәргә, шулай ук шулай ук "Татарстан

Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында "(PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм Әлмәт муниципаль районы сайтында «Интернет» чөлтәрендә урнаштырырга.

4. Әлеге карап рәсми басылғаннан соң үз көченә керә.

5. Әлеге каарның үтәлешен контролъдә тотуны Югары Акташ авыл жирлеге башлыгына йөкләргә.

Югары Акташ авыл жирлеге башлыгы

А.В.Шатунов

Татарстан Республикасы Әлмәт
муниципаль районы Югары Акташ
авыл Советының 2022 елның
19 январь 36 номерлы
каарына 1 нче күшымта

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Югары авыл Советы
депутаты статусы турында нигезләмә

1 статья. Депутат статусының хокукий нигезе

1. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Югары Акташ авыл Советы депутаты статусы (алга таба - депутат) Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районның «Югары Акташ авыл жирлеке» муниципаль берәмлеге Уставы һәм әлеге Нигезләмә нигезендә билгеләнә.

2. Жирле үзидарә органнары депутатның гамәлдәге законнар, жирлек Уставы һәм әлеге Нигезләмә белән билгеләнгән хокукларын һәм бурычларын нәтиҗәле гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыралар.

2 статья. Депутат вәкаләтләре вакыты

1. Депутатның вәкаләтләре вакыты жирлек уставы нигезендә-5 (биш) ел.
2. Депутат вәкаләтләренең билгеләнгән срокын агымдагы вакыт эчендә үзгәрту рөхсәт ителми.
3. Депутатның вәкаләтләре вакыты Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Югары Акташ авыл жирлеке Советына (алга таба - жирлек Советына) сайланган көннән башлана һәм яңа чакырылыш авыл жирлеке Советы эшли башлаган көннән, гамәлдәге законнарда, жирлек Уставы һәм әлеге Нигезләмәдә каралган башка очракларда туктатыла.

3 статья. Депутат таныклығы һәм күкрәк билгесе

1. Депутатның шәхесен һәм вәкаләтләрен раслый торган документ булган таныклығы, шулай ук үз вәкаләтләре чоры дәвамында куллана торган күкрәк билгесе бар.
2. Таныклық турында нигезләмә жирлек Советы тарафыннан раслана.
3. Депутатның таныклығы Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына тоткарлыксыз кереп йөрү, утырышларда катнашу, шулай ук милек рәвешләренә бәйсез рәвештә оешмаларга тоткарлыксыз йөрү хокукун бирә торган, жирлек бюджеты акчалары исәбеннән тулысынча яисә өлешчә финансдан торган яки салымнар һәм мәжбүри түләүләр түләү буенча ташламаларга ия булган, жирле үзидарә органнарын гамәлгә куючылар сыйфатында жирлек жирле үзидарә органнарына керү хокукуна ия документ булып тора.

4 статья. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыру шартлары

1. Депутатка, жирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзасына, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи затына үз вәкаләтләрен тоткарлыксыз гамәлгә ашыру өчен шартлар тәэмин ителә.
2. Жирлек Советы депутатларының билгеләнгән саныннан 10 (ун) проценттан да

артмаган өлеше дайми нигездә эшли ала, калганнары дайми рәвештә эшли.

3. Депутат депутат эшчәнлеген төп эшчәнлектән аерылмыйча гына башкара яисә жирлек Советында профессиональ дайми нигездә эшли.

5 статья. Депутат эшчәнлеге формалары

1. Депутат эшчәнлегенең формалары булып тора:

1) Әлмәт муниципаль районы Югары Акташ авыл Советы карары белән расланган Регламентта билгеләнгән тәртиптә авыл жирлеге Советы утырышларында катнашу; 2009 ел 28 декабрендәге 105 номерлы (алга таба-жирлек Советы Регламенты);

2) норматив хокукый акт проектын кертү;

3) дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затларына, оештыру-хокукый формаларына бәйсез рәвештә оешма житәкчеләренә, ижтимагый берләшмәләргә муниципаль берәмлекләр карамагындагы мәсьәләләр буенча мәрәжәгать итү;

4) депутат таләбе кертү;

5) жирлек Советы тарафыннан кабул ителә торган муниципаль берәмлекнең хокукый актлары проектларын эшләүдә катнашу;

6) Татарстан Республикасы Дәүләт Советына закон чыгару инициативасы тәртибендә жирлек Советы тарафыннан кертелә торган Татарстан Республикасы законнары проектларын эшләүдә катнашу;

7) сайлаучылар белән очрашулар, аларның мәрәжәгатьләре белән эшләү, сайлаучыларга үз эшчәнлекләре һәм жирле үзидарә органнары эшчәнлеге турында мәгълүмат бирү;

8) жирле референдумнар, ачык тыңлаулар, жыелышлар, конференцияләр һәм сораштырулар оештырудә һәм үткәрүдә катнашу.

9) жирлек Советында депутат берләшмәләре, фракцияләр һәм депутат тәркемнәре эшендә катнашу.

2. Депутат үз эшчәнлеген федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында, жирлек Уставы белән каралган башка рәвешләрдә дә башкара ала.

5.1. статья . Депутат группалары.

1. Жирлек Советы депутатлары жирлек Советы тарафыннан карала торган мәсьәләләр буенча уртак эшчәнлек алып бару һәм бердәм позиция белдерү өчен депутат тәркемнәренә берләштергә хокуклы.

2. Депутатлар тәркеме составында кимендә өч депутат була алмый. Жирлек Советы депутаты бары тик депутат тәркеменең генә әгъзасы була ала.

3. Депутат тәркемнәрен тәзү, теркәү һәм аларның эшчәнлеге тәртибе жирлек Советы Регламенты белән билгеләнә.

6 статья. Депутатның сайлаучылар белән үзара мөнәсәбәтләре

1. Депутат үз сайлау округы сайлаучылары, шулай ук аның сайлау округы территориясендә урнашкан предприятие, оешмалар, дәүләт һәм башка органнар колективлары белән элемтәдә тора.

2. Депутат сайлаучылар алдында җаваплы һәм аларга хисап тотылды.

3. Депутат сайлаучыларга үз эшләре һәм очрашуларда, шулай ук массакүләм мәгълүмат чаралары аша жирлек советының эше турында дайми хәбәр итә. Айга бер тапкыр сайлаучыларны кабул итә.

4. Депутатның сайлаучылар белән очрашулары максус билгеләнгән урыннарда, шулай ук ишегалды территорияләрендә, аларны үткәрү тормыш белән тәэммин итү,

транспорт яки социаль инфраструктура, элемтә объектларының функцияләвен бозу, жәяүлеләрнең һәм (яки) транспорт чараларының хәрәкәтенә комачаулық тудырмая яки гражданнарның торак урыннарына яки транспорт яки социаль инфраструктура объектларына көрүенә юл күймау шарты белән үткәрелә. Мондый очрашулар турында жирле үзидарә органнарына хәбәр итү таләп итәлми. Шул ук вакытта депутат күрсәтелгән органнарга аларны үткәру датасы һәм вакыты турында алдан хәбәр итәргә хокуклы.

5. Жирле үзидарә органнары депутатларның сайлаучылар белән очрашуларын үткәру өчен махсус билгеләнгән урыннарны билгелиләр, шулай ук депутатларның сайлаучылар белән очрашуларын үткәру өчен жирле үзидарә органнары тарафыннан бирелә торган урыннар исемлеген һәм аларны бирү тәртибен билгелиләр.

6. Депутатның сайлаучылар белән очрашулары Россия Федерациясенең жыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турындагы законнары нигезендә үткәрелә.

7. Депутат үз сайлаучыларының хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэммин итү буенча чаралар күрә: алардан көргән тәкъдимнәрне, гаризаларны һәм шикаятыләрне карый, үз вәкаләтләре чикләрендә аларда булган мәсьәләләрне дөрес хәл итүгә ярдәм итә; жәмәгатьчелек фикерен өйрәнә һәм кирәк булганда дәүләт хакимиятенең тиешле органнарына, жирле үзидарә органнарына һәм ижтимагый берләшмәләргә тәкъдимнәр кертә.

7 статья. Депутатның жирлек Советы утырышларында катнашуы

1. Депутат үзе жирлек Советы утырышларында катнаша.

2. Депутат үз вакытында жирлек Советы утырышын үткәру вакыты һәм урыны, каралуга кертелә торган мәсьәләләр турында хәбәр итә, шулай ук әлеге мәсьәләләр буенча барлық кирәклө материалларны жирлек Советы Регламенты нигезендә ала.

3. Депутат хокуклы:

- 1) жирлек Советы Регламенты нигезендә яшерен тавыш бирү юлы белән Әлмәт муниципаль районы Советына сайланырга һәм сайланган вәкил булырга;;
- 2) жирлек Советның үзидарә органнарын формалаштыру мәсьәләләре буенча тәзелә торган кандидатуралар, вазыйфаи затлар, сайлана яки билгеләнә торган сораулар буенча үз фикерен белдерергә;
- 3) жирлек Советы тарафыннан карау өчен сораулар бирергә;
- 4) жирлек Советы Регламентында каралган тәртиптә, аның утырышларында карау өчен жирлек советының хокукий-норматив актлары проектларын кертергә; ;
- 5) көн тәртибе, фикер алышына торган мәсьәләләрне карау тәртибе һәм асылы буенча тәкъдимнәр һәм искәрмәләр, каарлар проектларына һәм жирлек Советының башка актларына төзәтмәләр кертергә;
- 6) жирлек Советы утырышында теләсә қайсы органның яисә вазыйфаи затның, жирлек Советына хисап бирүче яисә контролльдә тотылган затның чираттан тыш хисабын яки мәгълүматын тыңлау турында тәкъдимнәр кертергә;;
- 7) фикер алышуларда билгеләнгән тәртиптә катнашырга.
- 8) үз тәкъдимнәрен нигезләп һәм тавыш бирү мотивлары буенча чыгыш ясарга, белешмә бирергә;
- 9)) жирлек советы утырышларында, аның фикеренчә, ижтимагый әһәмияткә ия булган гражданнар мәрәжәгатьләрен игълан итәргә; ;
- 10) Жирлек Советы тарафыннан тәзелә торган органнарының һәм вазыйфаи затларның кандидатураларының персональ составы буенча фикерне әйтергә;
- 11) жирлек Советы утырышлары беркетмәләре белән танышу;

- 12) законнар, жирлек Уставы һәм жирлек Советы регламентыннан үзенә бирелгән башка хокуклардан файдаланырга.

8 статья. Депутатның беренче чиратта кабул итүгө хокуки

Депутат үз эшчәнлөгө мәсьәләләре буенча жирлек территориясендә жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затларын беренче чиратта кабул иту хокуыннан файдалана, анда зат муниципаль вазыйфаны били.

9 статья. Депутатның мәгълүмат алу һәм тарату хокуки

Депутат жирле үзидарә органнарыннан, муниципаль предприятиеләрдән һәм учреждениеләрдән һәм аларның вазыйфаи затларыннан депутат эшчәнлөгө белән бәйле, закон тарафыннан сакланмый торган яшерен мәсьәләләр буенча мәгълүмат алу хокуына ия.

10 статья. Депутатлар мәрәжәгатьләрен карау

1. Депутат дәүләт органнарына, жирле үзидарә органнарына, оештыру-хокукий формаларына бәйсез рәвештә оешмаларга, иҗтимагый берләшмәләргә, депутат эшчәнлөгө мәсьәләләре буенча тиешле вазыйфаи затларга телдән һәм язма мәрәжәгать итәргә хокуклы.

2. Депутат эшчәнлөгө мәсьәләләре буенча депутат мәрәжәгать иткән жирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр һәм аларның вазыйфаи затлары депутатка аның мәрәжәгатенә җавап бирергә яисә соралган документларны яисә мәрәжәгать алган көннән соң 15 көн эчендә, әгәр ул өстәмә өйрәнү яисә тикшерү таләп итмәсә, белешмәләр бирергә тиеш..

3. Депутат мәрәжәгатенә бәйле рәвештә өстәмә тикшерү яисә нинди дә булса мәсьәләләрне өстәмә өйрәнү кирәк булган очракта, вазыйфаи затлар һәм әлеге статьяның 2 өлешендә курсәтелгән житәкчеләр бу хакта депутат мәрәжәгатен алган көннән 15 көн эчендә депутатка хәбәр итәргә тиеш. Соңғы җавап депутатка депутатның язма мәрәжәгатен алган көннән алыш 30 (утыз) көннән дә соңга калмыйча тапшырыла.

4. Оештыру-хокукий рәвешенә бәйсез рәвештә, иҗтимагый берләшмәләр, аларның вазыйфаи затлары тарафыннан депутатларның мәрәжәгатьләрен карау тәртибе һәм сроклары законнар белән билгеләнә.

5. Депутат жирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм алар күйгән сорауларны карауда турыдан-туры катнашырга хокуклы.

10.1 статья. Депутат таләбе

1. Депутат яисә депутатлар төркеме жирлек башлыгына, жирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр житәкчеләренә жирлек Советы компетенциясендә керә торган мәсьәләләр һәм үзенең депутат эшчәнлөгө мәсьәләләре буенча депутат сорату белән мәрәжәгать итәргә хокуклы.

2. Депутат соратуы жирлек Советы утырышында язма рәвештә кертелә һәм рәислек итүче тарафыннан игълан ителә. Депутат соратуын рәсмиләштерү жирлек Советы Регламенты нигезендә башкарыла. Депутат таләбе мәрәжәгать иткән орган яисә вазыйфаи зат аңа телдән (жирлек Советы утырышында) яисә язма рәвештә депутат соратуын алган көннән соң 30 көн эчендә җавап биရ.

3. Жирлек Советы утырышында депутат гарызнамәсе мәрәжәгать иткән рәислек итүче яисә вазыйфаи зат аңа җавап итеп игълан ителә.

4. Жирлек Советы орган яисә вазыйфаи зат депутат соравы буенча кабул ителгән каарның үтәлеше турында язма җавап биሩне советта билгеләнгән срокка йөкләргә хокуклы.

10.2 статья. Депутатның тәкъдимнәре

1. Депутат тарафыннан жирлек Советы утырышларында кертелгэн тәкъдимнэр язма рөвештә жирле үзидарә органнарына һәм вазыйфаи затларга карауга жибәрелә.

2. Жирле үзидарә органнары һәм әлеге статьяның 1 пунктында күрсәтелгән депутат тәкъдимнәре жибәрелгән вазыйфаи затлар аларны бер айдан да соңға калмыйча карауга һәм нәтижәләр турында жирлек советына һәм депутатка хәбәр итәргә тиеш. Тәкъдим кире кагылтан очракта нигезле җавап бирелә.

10.3 статья. Депутат тикшерүе

1. Депутат тикшерүе-жирлек Советының контроль вәкаләтләрен гамәлгә ашыру формасы. Жирлек Советында депутат, депутатлар төркеме, депутат төркеме таләбе буенча жирлек Советы жирлек Советы карамагына караган мәсьәлә буенча депутат тикшерүе үткәрү турында карар кабул итәргә хокуклы.

2. Депутат тикшерүен үткәрү маҳсус төзелгән комиссиягә йөкләнә.

3. Жирле үзидарә органнары һәм аларның вазыйфаи затлары депутат тикшерүен үткәрудә ярдәм күрсәтергә, депутат тикшерүен уздыру өчен кирәклө тиешле документлар һәм материаллар бирергә тиеш. Күрсәтелгән документлар һәм материаллар Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнарын үтәп, дәүләт һәм закон тарафыннан саклана торган башка сер турында бирелә.

4. Депутат тикшерүен уздырганда гражданнарның шәхси тормышына тыкшыну, гражданнарның шәхси тормышының кагылгысызлыгын бозу рөхсәт ителми.

5. Депутат тикшерүе нәтижәләре буенча жирлек Советы яки тикшерү уздыру йөкләнгән маҳсус төзелгән комиссия нигезләнгән бәяләмә төзи, ул жирлек Советы утырышында карала. Карап нәтижәләре буенча жирлек Советы карар кабул итә.

11 статья. Депутат хокуклары гарантияләре.

1. Депутатларның, жирле үзидарәнең сайланулы органнары әгъзаларының жинаять яисә административ җаваплылыкка тартылган хокукларын гарантияләү, тоткарлау, кулга алу, тентү, сорай алу, аларның жинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләренә карата башкарылу, шулай ук депутатларга, жирле үзидарәнең сайланулы органнары әгъзаларына, алар биләгән торак һәм (яисә) хезмәт урыны, аларның бағажлары, шәхси һәм хезмәт транспорт чаралары, алар тарафыннан файдаланыла торган элемтә чаралары язышуларына карата оператив-эзләү чаралары уздырганда федераль законнар белән билгеләнә.

2. Депутат, жирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзасы тавыш биргәндә әйтегендә фикер, тавыш биргәндә чагылдырылган позиция өчен жинаять яисә административ җаваплылыкка тартыла алмый, һәм депутат статусына, жирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзасына, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи затына, шул исәптән аларның вәкаләтләре чоры тәмамлануга туры килә торган башка гамәлләр дә. Әлеге нигезләмә жирле үзидарәнең сайланулы органы депутаты, әгъзасы, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи заты тарафыннан халық алдында кимсүтүләр, яла ягу яисә федераль законда каралган башка хокук бозуларга жибәрелгән очракларга кагылмый.

3. Даими нигездә вәкаләтләрне гамәлгә ашыручы депутат граждан, административ яисә жинаять эше буенча яки административ хокук бозу турындағы эш буенча яклаучы яисә вәкил (законлы вәкиллек очракларыннан тыш) буларак катнаша алмый.

12 статья. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыруның матди һәм башка гарантияләре

Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыруның матди һәм башка гарантияләре «Муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы депутаты, жирле үзидарәнең

сайланулы органы әгъзасы, Татарстан Республикасында жирле үзидарәнен сайланулы вазыйфаи заты вәкаләтләрен гамәлгә ашыру гарантияләре турында» 2009 елның 12 февралендәге 15-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, жирлек Уставы, жирлек Советы тарафыннан раслана торган башка норматив актлар белән билгеләнә.

13 статья. Жирлек вәкилен муниципаль район Советына сайлау һәм чакыртып алу тәртибе

1. Жирлек вәкиле Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Советына яшерен тавыш бирү юлы белән жирлек Советы депутатлары арасыннан сайлана.

2. Сайланган дип жирлек Советы депутатларының билгеләнгән саныннан яртысыннан артыгы тавыш биргән кандидат санала.

3. Жирлек вәкиле вәкаләтләре 14 статьяда каралган нигезләр буенча, шулай ук депутат этикасы кагыйдәләрен, депутатның әлеге Нигезләмәдә беркетелгән вазыйфаларын бозу очракларында вакытыннан алда туктатыла.

4. Жирлек вәкиле район Башлыгы инициативасы белән яисә жирлек Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән бер өлеше таләбе буенча кабул ителгән жирлек Советы карапы буенча да теләсә кайсы вакытта чакыртып алынырга мөмкин. Жирлек вәкилен чакыртып алу турындагы карап жирлек Советы депутатларының билгеләнгән саныннан өчтән ике тавыш белән кабул ителә.

14 статья. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Депутат вәкаләтләре түбәндәгө очракларда актыннан алда туктатыла:

1) үлем;

2) үз теләге белән отставкалар;

3) суд тарафыннан эшкә сәләтsez яисә чикләнгән эшчән дип тану;

4) суд тарафыннан хәбәрсез югалган дип тану яисә вафат булган дип игълан итү;

5) судның гаепләү карапының үз көченә керүе;

6) Россия Федерациясеннән читкә дайими яшәү урынына чыгу;

7) Россия Федерациисе гражданлыгы яки чит ил гражданлыгы-Россия Федерациясе халықара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданлыгы туктатылса, чит ил гражданы аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы, чит дәүләт гражданлыгы яисә Россия Федерациисе халықара шартнамәсе нигезендә Россия Федерациисе гражданы яки чит ил гражданы территориясендә дайими яшәү хокукун раслаучы бүтән документ белән Россия Федерациисе халықара шартнамәсендә башкача карапмаган булса, жирле үзидарә органнарына сайланган булырга хокуклы;

8) сайлаучылар фикере;

9) жирлек Советы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;

10) хәрби хезмәткә чакырылу яки аны алыштыручи альтернатив граждан хезмәтенә жибәрү;

11) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән башка очракларда.

Депутатның вәкаләтләре «Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон, «Дәүләт вазыйфаларын биләүче затлар һәм башка затлар чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турында» 2012 елның 3 декабрендәге 230-ФЗ номерлы Федераль закон, «Аерым категория затларга Россия Федерациисе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлар (кертемнәр) ачуны һәм аларны саклауны, чит

ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яки) алардан файдалануны түю турында» 2013 елның 7 маендан 79-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән чикләуләрне, тыюларны, бурычларны үтәмәгән очракта вакытыннан алда туктатыла, әгәрдә «Россия Федерациясенә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, башкасы каралмаган булса.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендәге 1-7, 10,11 пунктларында күрсәтелгән очракларда җирлек Советы депутаты вәкаләтләрен туктату турындагы карап җирлек Советы тарафыннан вәкаләтләр вакытыннан алда туктатылу өчен нигез барлыкка килгән көннән 30 көннән дә соңга калмыйча кабул ителә.

Татарстан Республикасы Президенты (Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең югари башкарма органы житәкчесе) депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәжәгать иткән очракта, вәкаләтләрне вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көн әлеге гаризаның җирлек Советына кергән көн була.

3. Әлеге статьяның 1 өлешендәге 8 пунктында каралган очракта, җирлек Советы депутаты вәкаләтләре җирлек Советы депутатын чакыртып алу буенча тавыш бирү нәтижәләрен рәсми бастырып чыгарган көннән туктатыла.

4. Җирлек Советы депутаты вәкаләтләре, әлеге статьяның 1 өлешендәге 9 пунктында каралган очракта, җирлек Советы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатыла.

15 статья. Депутат этикасы

1. Депутат депутат этикасы нормаларын үтәргә тиеш:

1) җирлек Советында билгеләнгән Халық алдында чыгыш ясау кагыйдәләрен үтәргә; ;

2) депутат эшчәнлеге белән бәйле булмаган максатларда, Федераль закон нигезендә конфиденциаль характердагы белешмәләргә кертелгән, депутат вазыйфаларын үтәүгә бәйле рәвештә аңа билгеле булган мәгълүматларны таратмаска һәм кулланмаска.;

3) җирле үзидарә органнары эшендә катнашудан тыелырга һәм җирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфаи затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданнар эшчәнлегенә шәхсән яки аның янын туганнарына кагылышлы мәсьәләләрне хәл иткәндә депутат статусыннан файдаланмаска;;

4) депутат бурычларын объектив башкаруда шик тудырырлык тәртиптән тыелырга, шулай ук аның аbruена яисә җирлек советы аbruена зыян китерергә сәләтле низаглы ситуацияләрдән котылырга.;

5) мәнфәгатьләр конфликты барлыкка килү куркынычы янаганда - шәхси кызыксыну депутат вазыйфаларының объектив башкарылуына тәэсир итә яки йогынты ясый ала торган ситуациядә - бу хакта җирлек советына хәбәр итәргә һәм әлеге мәнфәгатьләр конфликтын булдырмауга яки җайга салуга юнәлтелгән аның карапларын үтәргә.

16 статья. Депутатның бурычлары

1. Депутат бурычлы:

1) үз эшчәнлеген гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнарны, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын, җирлек Уставын, башка муниципаль хокукий актларны үтәргә;

2) гражданнарың хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәүне һәм ялауны тәэммин итү;

3) дайми, әмма айга бер тапкырдан да ким түгел, сайлаучыларны кабул итү;

4) гражданнарның, оешмаларның, аларның оештыру-хокукий формасына, ижтимагый берләшмәләргә, дәүләт хакимиите органнарына, жирле үзидарә органнарына бәйсез рәвештә мөрәжәгатьләрен үз вакытында каарга һәм аларга үз компетенциясе чикләрендә җавап бирергә;

5) сайлаучылар алдында очрашуларда елга бер тапкырдан да ким булмаган хисап тотарга;

6) «Коррупциягә каршы кәрәш турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федеरаль закон, «Дәүләт вазыйфаларын биләүче затлар һәм аларның көрөмнәренә башка затлар чыгымнарының туры килүен тикшереп тору турында» 2012 елның 3 декабрендәге 230-ФЗ номерлы Федеरаль закон, «Аерым категориядәге затларга Россия Федерациясе территориясенән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлар (көртөмнәр) ачуны һәм счетлары (көртөмнәре) булуны, акчалар һәм кыйммәтле әйберләр саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яисә) алардан файдалануны тыю турында» 2013 елның 7 маенданы 79-ФЗ номерлы Федеरаль закон белән билгеләнгән чикләүләрне, тыюларны, бурычларны үтәргә;

7) закон белән саклана торган башка серләрне сакларга, шулай ук депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыру белән бәйле рәвештә үзенә билгеле булган гражданнарның шәхси тормышына, намусына, аbruена кагылучы белешмәләрне таратырга.

2. Депутат үзенә федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, жирлек Уставы һәм башка муниципаль хокукий актлар белән йөкләнгән башка бурычларны башкара.

17 статья . Депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләр

1. Депутат хокуклы түгел:

1) физик һәм юридик затлардан депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле бүләкләүләр (бүләкләр, акчалата бүләк, ссудалар, хезмәт күрсәтүләр, күңел ачу, ял итү, транспорт чыгымнары һәм башка бүләкләүләр) алырга;

2) гамәлгә ашырыла торган вәкаләтләр чикләрендә аерым сәяси партияләргә, сайлау берләшмәләренә, шулай ук Татарстан Республикасы дәүләт хакимиите органнарына, жирле үзидарә органнарына сайлауларда аерым кандидатларга ёстенлекне тәэмин итә торган каарлар кабул итәргә;

3) үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыру процессында, шул исәптән жирле бюджет акчалары исәбеннән финанс ташламалары һәм гарантияләр биргәндә, депутат үз милкендә булган яки катнашучы яисә әгъза булган аерым затларга һәм оешмаларга ёстенлек бирергә;

4) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле командировкаларга, Россия Федерациясенең халықара килешүләре нигезендә яисә федераль дәүләт хакимиите органнары, Татарстан Республикасы дәүләт хакимиите органнары, жирле үзидарә органнарының чит ил партнерлары белән килешүләре нигезендә гамәлгә ашырыла торган командировкалардан тыш, физик һәм юридик затлар исәбенә чыгарга.

2. Депутат ёстәмә рәвештә муниципаль хезмәт вазыйфаларын били алмый, дәүләт хакимиятенең закон чыгару (вәкиллекле) органнары депутатлары була алмый.

3. Даими нигездә үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы депутат түбәндәгеләргә хокуклы түгел:

1) шәхсән яисә ышанычлы затлар аша эшкуарлык әшчәнлеге белән шәғыльләнергә;

2) коммерция яисә коммерциягә карамаган оешма белән идарә итүдә катнашу, түбәндәгә очраклардан тыш:

а) сәяси партия, һөнәр берлеге органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органы тарафыннан түләүсез Идарәдә катнашу, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының,

күчемсез милек милекчеләр ширкәтенең гомуми жыелышында (конференция) катнашу;

б) коммерциягә карамаган оешма идарәсендә (сәяси партия идарәсендә катнашудан тыш, һөнәри берлек органы, шул исәптән җирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайланулы органы тарафыннан, Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән тәртиптә коммерциягә карамаган оешма идарәсендә (сәяси партия белән идарә итүдә катнашудан тыш) яисә башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төzelеш, гараж кооперативларының, күчемсез мөлкәт милекчеләре ширкәтенең съездында (Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенең югары башкарма органы житәкчесенең) катнашу;

в) Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре советында, муниципаль берәмлекләрнең башка берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында җирлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә тапшыру;

г) җирлек муниципаль хокукый актлар нигезендә идарә органнарында һәм ревизия комиссиясендә урнашкан оешма, гамәлгә куючи (катнашучы) булып торучы (акционер) гражданнарның мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә күрсәтүне, оешманы гамәлгә куючының вәкаләтләре турында җирлек исеменнән гамәлгә ашыру тәртибен яисә муниципаль милектәге акцияләр (устав капиталындагы өлешләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә тапшыру;

д) федераль законнарда каралган башка очраклар;

3) башка түләүле эшчәнлек белән шәғыльләнергә, мәгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлектән тыш. Шул ук вакытта мәгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек бары тик чит ил дәүләтләре, халықара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданнары һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары хисабына гына финансслана алмый, әгәр Россия Федерациясенең халықара килешүенде яки Россия Федерациясе законнарында башкача каралмаган булса;

4) Россия Федерациясенең халықара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, Попечительләр яки Күзәтчелек советлары, Россия Федерациясе территориясендә эшләүче чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган һәм аларның структур бүлекчәләре составына керергә.

5) хәzmәttән тыш максатларда бары тик хәzmәт эшчәнлеге өчен генә билгеләнгән мәгълүматны, матди-техник, финанс һәм мәгълүмати тәэмминат чараларын кулланырга.

6) җирлек башлыгы вазыйфасын биләүче зат буларак публикации һәм чыгыш ясаган өчен гонорар алырга;

7) Россия Федерациясе законнарында каралган вазыйфаи бурычларны үтәүгә бәйле рәвештә бүләкләүләр (ссудалар, акчалата һәм башка бүләкләр, хәzmәт күрсәтүләр, күңел ачу, ял, транспорт чыгымнары өчен түләү) һәм физик һәм юридик затлардан беркетмә чаралары, хәzmәт командировкалары һәм башка рәсми чаралар белән бәйле рәвештә алынган бүләкләр (ссудалар, акчалата һәм башка бүләкләүләр, хәzmәт күрсәтүләр, күңел ачу, ял итү, транспорт чыгымнары өчен түләү) һәм физик һәм юридик затлардан бүләкләр алу, җирлек милке дип таныла һәм акт буенча тиешле муниципаль органга тапшырыла. Жирлек башлыгы вазыйфасын дайими нигездә биләгән муниципаль вазыйфаны биләгән, беркетмә чарасы белән, хәzmәт командировкасы белән һәм башка рәсми чаралар белән алынган бүләкнә биргән зат аны Россия Федерациясенең норматив хокукый актлары белән билгеләнгән тәртиптә сатып алырга мөмкин;

8) билгеләнгән тәртипкә карамастан, чит дәүләтләрнең, халықара оешмаларның, сәяси партияләрнең, башка ижтимагый берләшмәләрнең һәм башка оешмаларның мактаулы һәм маҳсус исемнәр, бүләкләре һәм башка аерымлык билгеләрен (фәнни һәм спорт) билгеләрнән тыш) кабул итәргә;

9) Россия Федерациясе законнары нигезендә гамәлгә ашырыла торган хәzmәт

командировкаларыннан тыш, жирлекнең Чит дәүләтләрнең дәүләт яки муниципаль органнары, халыкара яки чит ил оешмалары белән килемешүләре буенча физик һәм юридик затлар акчалары исәбеннән Россия Федерациясеннән читкә чыгарга;

10) хезмәт вазыйфаларын үтәүгә бәйле булмаган максатларда, Федераль закон нигезендә хезмәт вазыйфаларын үтәү белән бәйле рәвештә ача билгеле булган чикләнгән мәгълүматка кертелгән мәгълүматларны таратырга яки кулланырга.

17. 1 статья. Ышанычны югалтуга бәйле рәвештә муниципаль вазыйфаларны (депутатларны) биләүче затларны эштән азат итү (вазыйфасыннан азат итү).

1. Муниципаль вазыйфаны биләүче зат федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында, муниципаль норматив хокукий актларда каралган тәртиптә тубәндәге очракларда ышанычны югалтуга бәйле рәвештә эштән азат ителергә (вазыйфасыннан азат ителергә) тиеш:

1) яклар тарафыннан мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау һәм (яисә) җайга салу буеча затның чараплар қурмәве;

2) үз керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында, шулай ук хатынының (иренен) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре хакында белешмәләрне тапшырмау йә, әгәр федераль законнар белән башкасы билгеләнмәгән булса, белә торып дөрес булмаган яисә тулы булмаган белешмәләр тапшыру;

3) затның, Федераль законда билгеләнгән очраклардан тыш, коммерция оешмасы белән идарә итү органы эшчәнлегендә түләүле нигездә катнашуы;

4) зат тарафыннан эшкуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашыру;

5) затның, әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, попечительлек яки Күзәтчелек советлары, чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган һәм Россия Федерациясе территориясендә эш итүче башка чит ил коммерцияле булмаган оешмалары һәм аларның структур бүлекчәләре составына керүе.

2. Узенә буйсынган затның мәнфәгатьләр конфликтyna китерә яки китерә ала торган шәхси қызықсынуы барлыкка килүе турында мәгълүм булган муниципаль вазыйфаны биләп торучы зат тарафыннан үзенә буйсынган зат тарафыннан мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау һәм (яки) җайга салу чараплары кабул итегендә очракта да, ышаныч югалуга бәйле рәвештә эштән азат ителергә (вазыйфадан азат ителергә) тиеш.

3. Коррупциячел хокук бозу қылган өчен ышанычны югалтуга бәйле рәвештә муниципаль вазыйфаны биләүче затка карата куллану турындагы белешмәләр, "Коррупциягә каршы тору турында" 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль законның 15 статьясында каралган ышанычны югалтуга бәйле рәвештә эштән азат итегендә (вазыйфасыннан азат итегендә) затлар реестрина кертелә.

18 статья. Депутатның жирлек Советы йөкләмәләрен үтәүдә катнашуы

1. Депутат үз компетенциясе кысаларында бирелгән йөкләмәләрне үтәргә тиеш.

2. Депутат жирлек Советы күшүү буенча жирлек Советы карапларын үтәүнен тикшерүдә катнаша.

3. Йөкләмәне үтәү нәтижәләре турында депутат жирлек Советына яки аның комиссиясенә хәбәр итә.

19 статья. Депутатның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары белән үзара мөнәсәбәтләре

1. Депутат, жирле үзидарәнең коллегиаль органы әгъзасы буларак, аның жирлек Советы эшчәнлегендә актив катнашуын тәэммин итүче бөтен хокукка ия.
2. Жирлек советы депутатның сайлау округында, жирлек Советында аның эше, жирлек Советы каарларының һәм күрсәтмәләренең үтәлеше турында хәбәрен тыңларга хокуклы.
3. Жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлар депутатка аның эшендә кирәклे ярдәм күрсәтәләр, депутатка жирле үзидарә органнары эшчәnlеге, үзидарә территориясенең икътисадый һәм социаль үсеше программаларын үтәүнең барышы, депутатның тәнкыйди кисәтүләре һәм тәкъдимнәре буенча кабул ителгән чаралар турында мәгълүмат бирәләр, депутат тарафыннан законнарны, жирлек советының эш практикасын, жәмәгатьчелек фикерен өйрәнүгә ярдәм итәләр.

Югары Акташ
авыл жирлеге башлыгы

А.В.Шатунов

